

novoles

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA LESNEGA KOMBINATA „NOVOLES“ STRAŽA PRI NOVEM MESTU

Novolesovi

jubilanti

26. DECEMBRA JE BILA NA OTOČCU SLAVNOSTNA SEJA CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA Z ENO EDINO TOČKO DNEVNEGA REDA: PODELITEV NAGRAD DELAVCEM, KI SO V NOVOLESU VEČ KOT 20 IN 10 LET. V IMENU KOLEKTIVA JE JUBILANTOM ČESTITAL IN PREDAL DARILA GENERALNI DIREKTOR JOŽE KNEZ. NA SLIKAH: JUBILANTI PRED GARNI HOTELOM – JOŽE KNEZ ČESTITA JUBILANTOM.

Sedmi kongres ZSJ

Od 17. do 20. decembra je bil v Beogradu sedmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije.

Kongres se je začel s slovesno razglasitvijo tovariša Josipa Broza Tita za častnega predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije. Pri tej priložnosti je tovariš Tito imel tudi krajši govor, ki so ga delegati z navdušenjem pozdravili.

Kongres je med štiridnevnim zelo plodnim delom v plenumu in komisijah preanaliziral dosežke šestletnega delovanja sindikatov med kongresoma ter sprejel sklepe, ki konkretizirajo aktualne in dolgoročne naloge sindikatov, posebej še njihovo vlogo v organiziranju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi naše dežele v nadaljnjem boju za uresničevanje ustave in stališč X. kongresa ZKJ. Kongres je proučil veliko vlogo in zahtevne naloge sindikatov v preobrazovanju naše samoupravne socialistične družbe ter pri reševanju aktualnih in dolgoročnih nalog delavskega razreda in celotne družbe ter poleg novega statuta sprejel tudi 13 resolucij in sklepov o nadaljnjih pripravah za sklic novega kongresa jugoslovanskih samoupravljavcev.

Predsednik novoizvoljenega sveta ZSJ je ponovno Mika Špiljak. V delu kongresa je sodelovalo 1.415 delegatov ter 43 izvoljenih predstavnikov naših delavcev, ki so začasno zaposleni v tujini. Razen delegacij družbenopolitičnih organizacij je bilo na kongresu blizu 100 delegacij sindikalnih organizacij iz vsega sveta.

Sindikati v naši državi niso samo in predvsem organizacije, ki ščitijo delavca, marveč so aktivni dejavniki in ustvarjanju politike in aktualnih interesov delavskega razreda. Povsem je logično, da se je sedmi kongres ukvarjal z gospodarjenjem, delitvijo dohodka in udeležbo kolektiva v delitvi. Razprava v komisiji ter referati so pokazali, da so dozorili pogoji za še hitrejšo graditev samoupravnih socialističnih odnosov. Kakšen razvoj je Jugoslavija dosegla med dvema kongresoma, potrjujejo tudi tile podatki. Industrijska proizvodnja se je od leta 1968 do 1973 povečevala po stopnji 8,8 %, število zaposlenih v tem obdobju je večje za 20,8 %; izboljšala se je tudi kvalifikacijska sestava zaposlenih, tako da so leta 1972 sestavljali kvalificirani in visokokvalificirani delavci ter tisti s srednjo, višjo in visoko šolo že dve tretjini vseh zaposlenih. To so ogromni dosežki, ki jih je delavski razred dosegel v zelo krat-

kem obdobju, pa vendar so delegati največjo pozornost osredotočili na pojave v gospodarstvu, ki niso v skladu s temeljnimi političnimi proklamacijami in ki zavirajo splošno rast dohodka in standarda ljudi.

Predvsem so neenaki pogoji gospodarjenja po vejah in grupacijah tisto, kar negativno vpliva na položaj in razpoloženje delavcev pa tudi na enotnost delavskega razreda. Izenačevanje teh pogojev je ena izmed glavnih nalog sindikatov in vseh drugih političnih organizacij in samoupravnih organov.

Delegati so tudi ostro kritizirali obremenjevanje gospodarstva. Čeprav je bilo velikokrat to že poudarjeno, je vendar gospodarstvo še nadalje izpostavljeno velikim finančnim obveznostim, ki ponekod ogrožajo celo enostavno, še posebej pa razširjeno reprodukcijo. Kopičenje sredstev v proračunih in interesnih skupnostih in nato delno vračanje gospodarstvu ustvarja pri delavcih vtis o vsemoči države in podrejenosti samoupravljanja.

Da bi sindikati uresničili vse naloge, ki jih čakajo, pa naj izhajajo iz vsakodnevnega življenja delovnih ljudi ali iz ustave in sklepov kongresa, morajo biti politično in organizacijsko usposobljeni za to. Zategadelj so tudi na kongresu večkrat poudarili, da je treba pri dolo-

čanju vsebine dela sindikalnih organizacij in organov vselej izhajati iz dela in aktivnosti v osnovnih organizacijah sindikata. „Naša akcija“, so rekli v komisiji za politični sistem, organizacijsko in kadrovske graditev sindikatov in statut, „mora izhajati od delavca in mora biti stalno obrnjena k njemu, k njegovi temeljni organizaciji.“

Povsem je razumljivo, da je delitev dohodka ter delitev osebnih dohodkov kot tudi ustvarjanje dohodka bila najbolj aktualna tema kongresa. Delegati so posebej opozorili, da se v praksi pozornost posveča delitvi dohodka, a manjša ali nobena ustvarjanju dohodka. Kajti osebni dohodki se v praksi delijo zelo često po kvalifikacijah, delovnem mestu in dobi. Rezultati dela so v delitvi na zadnjem mestu, ali pa jih sploh ne upoštevajo. K pomankljivostim in nerealnim merilom v delitvi osebnih dohodkov so prispevale tudi napačne razlage socialne politike in političnih sklepov na področju socialne zaščite. Tako so politična stališča o zaščiti delavcev z najnižimi prejemki izkrivili v sredstvo zaščite tudi tistih, ki lahko delajo bolje in več, pa nočejo.

Ko so delegati iskali ključ za rešitev teh in še mnogih drugih pojavov, so soglašali, da je rešitev v doslednejšem in učinkovitejšem uresničevanju načel o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju. Naj so govorili o čemerkoli, izhod so videli v dogovarjanju in sporazumevanju, kajti na to nas navajajo ne samo splošne politične opredelitve, ampak tudi dosednji rezultati v graditvi samoupravnega sistema na temeljih nove ustave in sklepov X. kongresa ZKJ.

Kot smo že rekli, je kongres delal tudi v komisijah. Tako je komisija za življenje in delovne razmere opozorila na napake in nerešena vprašanja, „česar ne smemo več dovoljevati“.

Pozitivno je, da se družbeni standard zadnja leta povečuje hitreje kakor osebna poraba. Zraslo je veliko stanovanj, povečala se je varnost pri delu, boljše so delovni pogoji, zmanjšalo se je število poklicnih obolenj, pa vendar se v boju za razvoj življenjske ravni pojavljata dve pglavitni slabosti. Prva je, da breme inflacije ni razporejeno enakomerno, zato tudi

J. B. Tito — častni predsednik ZSJ

najbolj prizadene delavce, na drugi strani pa v politiki zaščite standarda ni dovolj selektivnih ukrepov kar je pripeljalo do uravnilovke. Kakor je ugotovil neki delegat, se ljudje pri delu ne zavzemajo in lenarijo.

Za dvig življenjske ravni je izredno pomembno reševanje stanovanjskega vprašanja delavcev. Kakor v razpravi, tako tudi v sprejetih dokumentih je bilo sprejeto stališče, da mora biti podlaga za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer predvsem boj za večjo proizvodnjo.

Zelo zanimiva je bila razprava v komisiji za samoupravljanje. Razprava je pokazala, da so pred sindikati velike in odgovorne naloge, zlasti na področju samoupravnega združevanja dela in sredstev. Osnovne oblike tega združevanja so temeljne organizacije, vendar se to združevanje ne more ustaviti v okviru osnovnih celic proizvodnje in samoupravljanja. Treba bo proučiti sedanjo prakso v organiziranju tem. org. združene dela, tako glede velikosti kakor glede položaja strokovnih služb delovnih organizacij. Ta položaj je treba bistveno spremeniti. Veliko pozornosti bomo morali posvetiti medsebojnim ekonomskim odnosom tem. org., zlasti pri razmejevanju sredstev, pravic in obveznosti. Posebno je bila poudarjena potreba, da se posveti večja pozornost izenačevanju pogojev gospodarjenja in določanju ustreznih meril za delitev sredstev za osebne dohodke ter prispevka za povečanje dohodka temeljne organizacije.

M. Špiljak — predsednik ZSJ

Novoles v novih samoupravnih in organizacijskih razmerah

20. novembra 1974 je OOKZ razpravljala o programu dela za naslednje leto. Program, ki ga objavljamo je bil na seji OOKZ v celoti sprejet in je podlaga za njen akcijski program. Za izdelavo akcijskega programa je OOKZ zadolžila sekretariat, pripraviti pa ga mora do naslednje seje. Prav tako je o programu razpravljala DS podjetja NOVOLES in ga tudi potrdil. Smatramo, da morajo naloge, ki so v programu, biti obveznost za slehernega delavca, kajti samo ta način dela nas lahko pripelje k uspehu in realizaciji nalog.

Kot je več ali manj znano, so bile razprave o odhodu generalnega direktorja. Razprave, ki so bile vodene v okviru političnih in poslovnih organov, so se končale z mojim pristankom, da ostanem, če se zagotovo določeni pogoji v organizaciji in delovnih metodah podjetja. Te nove oblike dela strokovnih služb, na nivoju podjetja in na nivoju TOZD, izvirajo iz potrebe po poglobljanju samoupravljanja in boljšem obvladovanju ekonomskih razmer, v katerih živimo. Tako na prvem kot na drugem področju so številna vprašanja in naloge, ki so nedorečene ali se ne odvijajo dovolj ugodno.

I.

Izhajamo iz ekonomskega stanja Novolesa, ki je zaradi svoje izredne aktualnosti zavrli tudi želje in načrtovanja pri konkretizaciji samoupravnega sporazuma. V letu 1974 se je krivulja gospodarskih dosežkov nagnila na negativno stran, kot to dokazujejo dosežene stopnje ostanke dohodka po mesecih (brez razlik v cenah):

januar/febr.	marec	april	maj	junij	julij	avg.	sept.	okt.
1,1 %	0 %	5,3 %	5,6 %	0 %	0,8 %	4,2 %	6,3 %	8,3 %

Dvakrat med letom je moral Novoles mobilizirati vse sile, da se je stanje popravilo in da dosega v zadnjih treh mesecih zadovoljlivo, vendar še vedno preskromne rezultate glede na potrebe, ki jih mora zadovoljiti na socialnem in gospodarskem polju. To stanje ni specifično samo za Novoles, ampak je temu podvržena vsa večja lesna industrija.

Vendar so pokazatelji za Novoles ostrejši, kar kaže naslednja primerjava med proizvodnjo Novolesa in ostalih članov Unilese (Meblo, Marles, Stol, Javor).

celotni dohodek
porabljena sredstva
zakonske obveznosti
podjetniški dohodek
osebni dohodek s prejemki
ostanek dohodka
bruto akumulacija

Ostreje izpade Novoles v prejšnji primerjavi zaradi treh posebnosti:

1. zaradi večje odvisnosti od gozdnih in lesnih surovin, katerim pa se je cena posebno dvignila, in sicer v hlodovini za 100 % in v žaganem lesu za 56,3 %. Še vedno smo močno usmerjeni v predelavo teh surovin.

2. zaradi močnega deleža izvoza (45 %) nasploh in še posebej z Ameriko, kar je zaradi devalvacije dolarja in vrste drugih valut negativno vplivalo na podjetja.

3. ker je podjetje delovno visoko intenzivno in ker so se datjve, ki bremene OD, povečale za 26 %, kar bo znašalo v letu okoli milijardo. Poleg teh zunanjih gibanj, ki so spremenile krivuljo ekonomske rasti v negativno smer, je vprašanje, koliko je takemu rezultatu botrovala slabša organiziranost samega podjetja, ki ima mnoge senčne strani, o katerih bomo govorili v nadaljevanju.

Dejstvo je, da nikdar prej Novoles ni doživel tako drastičnih razmerij in sprememb in da se gibljemo v odnosu na oba pomembna faktorja

čepav nižji, tudi uspeh, ne glede na to, da opisano stanje povzroča težke posledice:

1. Padec profitne stopnje od 10,8 % na 5,20 % v letu 1974 pomeni, da se je zmanjšala reprodukcijska sposobnost podjetja. Če upoštevamo še nadaljnjo delitev ostanke dohodka na rezervne sklade in sklade rizika, a prispevek nerazvitim področjem ter za anuitete, pomeni, da podjetje ne ustvarja potrebnih sredstev za enostavno reprodukcijo. Novoles ne more računati na potrebno zadovoljevanje svojih potreb, če ne zmore najmanj 9 – 10 % dohodka.

2. Neposredno povezano s tem dejstvom je tudi vprašanje kreditne sposobnosti Novolesa, ki je zagotovljena le, če podjetje z lastnimi sredstvi pokrije povečano vrednost zalog. Te so se na Novolesu povečale takole:

finančno so večja za – 39,9 %, fizično so večje za – 22,1 %.

V tem prikazu se zrcalijo nevročne posledice inflacijskih gibanj, ki se končujejo v vsakem primeru na ramenih gospodarskih organizacij. Vprašanje, ki ga izpostavlja prejšnja primerjava, je: kako se lahko ob profitni stopnji 5 % pokrivajo samo finančno povečane zaloge, kadar znaša inflacijaveč kot 15 %.

3. Delno izhaja iz prejšnjega stanja tudi manjša likvidnost, čeprav je posledica širših vplivov. Verjetno pa je glavni vzrok v pomanjkanju obratnih sredstev tudi pri drugih delovnih organizacijah in je stanje tudi tam slično. V Novolesu je stanje likvidnosti kritično, saj moramo prističi k prej navedenim povečanim zalogam še večji saldo dolžnikov, kot je bil v

zmanjšanje ostanke dohodka 0,7 %.

Glede na taka gibanja, čeprav so bila nujna, ne moremo biti zadovoljni z OD. Vendar tudi v tem vidimo edino realno možnost za novo povečanje le v povečanju storilnosti in učinkovitosti služb. Kritično je tudi vprašanje stanovanjskih zadev naših delavcev, kar je tudi odvisno od gospodarske možnosti:

Naštete štiri posledice izvirajo iz opisanega gospodarjenja v letu 1974. Potrebno je še povedati, da se osiromašeni približujemo razmeram, ki bodo rodile nove probleme. Na svetovno ekonomiko meče svojo senco strah pred recesijo. O njej govorijo politiki in gospodarstveniki. Cutimo jo tudi v Novolesu preko težjih pogojev prodaje v inozemstvo. Kaj bo prinesla prihodnost, je še vprašanje brez odgovora. Ne smemo pa se vdati strahu in neaktivnosti. V današnjem trenutku svetovni gospodarski položaj še ni takšen, da bi dal odgovor, ali gre za prehodno recesijo ali za kaj hujšega. To spoznanje in potrditev bodo prinesli naslednji meseci. Če bo krivulja konjunktura, ki sedaj pada, spremenila svojo smer, kar nekateri pričakujejo (za drugi kvartal leta 1975), Novolesu ne bo huje. Lahko pa se sedanje svetovne razmere prevesijo tudi v krizno stanje. V takem primeru se izgubi kontrola nad ekonomskimi gibanji in odpovedo številni ekonomski činitelji. Takrat bo položaj Novolesa enak drugim. Zato v sedanjih gospodarskih razmišljanjih ne računamo s tako možnostjo, čeprav je v gospodarstvu psihološko prisotna, temveč resno želimo, da se bo

– skupni dohodek in porabljena sredstva – verjetno tudi znotraj lesne industrije na skrajnem robu.

Tako beležimo v teh činiteljih, kot je razvidno iz tabele, naslednje „drastične spremembe“:

letu 1973. Razlika znaša od 2 milijardi 773 mil. din na 6 milijard 460 milijonov din ali 233 %.

4. Temu primerno je bilo tudi gibanje osebnih dohodkov. Čeprav smo se preizkušali disciplinirano pri-

svetovna ekonomika uravnovežila in je zato potrebno, da posvetimo vse sile spremembi tistih specifičnih pogojev gospodarjenja v Novolesu, ki so odvisni od naše volje in prizadevanja.

	po bilančnih podatkih	po razčiščenih podatkih
celotni dohodek	178 %	147,4 %
porabljeni material	256 %	182,6 %

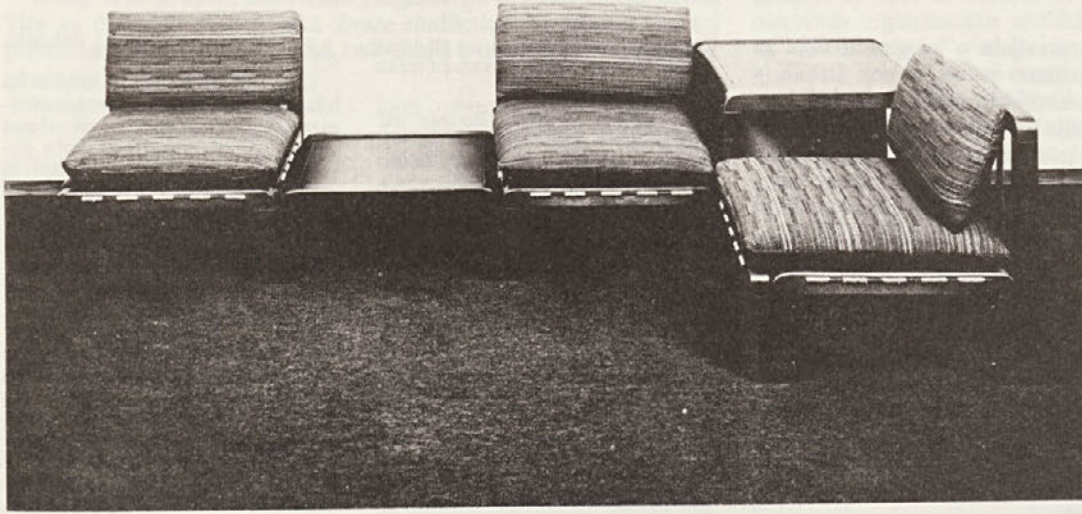
Dva različna podatka navajamo zato, ker so se zaradi medsebojnega fakturiranja TOZD spremenili števki. Primerljivost bilančnih podatkov je zato netočna in so lažje primerljivi podatki, kjer primerjamo oboje po sistemu iz leta 1973. V takih razmerah je dosežen dohodek,

državati naših ekonomskih pogojev, smo kršili menda prvič v zgodovini zadnjih 10 let načelo, da je bila rast ostanke čistega dohodka večja od rasti skupnih osebnih dohodkov. V letu 1974 se to kaže takole:

porast OD v Novolesu 117 %, porast OD na zaposlenega 124 %, II.

Ko smo že poudarili potrebo, da se še ostreje in ponovno spopademo z lastnimi notranjimi problemi Novolesa, smo sicer zanemarili, da nekatera gospodarska gibanja in posledice še globlje proučijo, vendar

NOVOLES V NOVIH SAMOUPRAVNIH IN ORGANIZACIJSKIH RAZMERAH NOVOLES V NOVIH SAMOUPRA

imamo le namen, da posvetimo svoje razmišljanje problemom, ki izvirajo iz organiziranosti Novolesa in učinkovitosti strokovnih služb. Ostale probleme, kot so storilnost, ekonomičnost proizvodnega programa, izkoriščanje kapacitet in neposredna delovna proizvodnost, bomo omenjali le spotoma in bomo o teh govorili temeljiteje v končni redakciji gospodarskega načrta za leto 1975. Tako usmeritev akcije bomo napravili še zato, ker smatramo, da nam danes manjkajo nekatere lastnosti, ki so za obvladovanje dokaj trdih proizvodno gospodarskih razmer potrebne, in sicer:

1. Enotna in čvrsta volja vseh, to je vsakega v kolektivu, da doseže določene cilje na svojem delovnem mestu in da se za te cilje tudi vztrajno prizadeva. Lahko bi temu rekli tudi enotnost in trdnost poslovne politike podjetja.

2. Učinkovita organiziranost te celote, tako njena notranja koordiniranost, kakor tudi njena racionalnost na poti od določitve cilja do doseganja.

3. Ustrezna materialna podpora politiki, ki mora računati z večjimi tržnimi težavami, s pomanjkljivo kadrovske zasedbo Novolesa, s potrebo po večji konkurenčnosti v stroških in kvaliteti programa. Zato pa so nam potrebna večja denarna sredstva za potrošniške kredite, računati moramo z večjo kompletnostjo zalog, potrebna je večja mreža ponudbe blaga.

Ce tega Novoles v celoti še nima, ni to zaradi dosedanjega premajhnega zavzemanja za te stvari, temveč botruje temu tudi razvoj novih možnosti. Te so:

1. Nova samoupravna zasnova Novolesa, ki je ostala nedorečena po organizacijski, ekonomski in kadrovski zasnovi ter zato ne daje še mobilizatorne moči, s katero smo računali.

2. Kopičenje problemov in dejavnikov, s katerimi se srečujemo na notranjih frontah in na zunaj, v že opisanih gospodarskih pogojih.

3. Povečanje Novolesa na velikost, ki zahteva drugačno organizacijo ne glede na prejšnje težave.

4. Pomanjkanje kadra za potrebno novo organiziranost kot tudi delen osip kadra v zadnjem času,

kar je delno vezano s stanovanjskimi problemi, delno pa s preskromnim kadrovanjem v zadnjih treh letih.

5. Sočasno in nekoordinirano obremenjevanje ljudi v podjetju in izven njega, kar vodi v utrujenost in neproduktivnost.

Splet vsega, kar je navedeno, narekuje Novolesu, da v ospredje svojih nalog postavi:

1. učinkovitost strokovne organizacije in njene probleme;

2. storilnost proizvodnega dela kot glavne osnove razreševanja ekonomskih vprašanj prihodnosti.

Danes o storilnosti dela ne bomo govorili, ker je delavski svet že sprejel obsežno resolucijo, ki pa je v glavnem nismo uresničili.

Zato smatram za potrebno, da se izvlečki iz te resolucije prečitajo tako, da jih ponovno verificiramo in ugotovimo resnico, da je neizvrševanje takratnih zaključkov prispevalo k sedanjemu stanju in da tudi v bodočnosti ne vidimo svetlejših obzorij, če bodo ostali naši zaključki in nameni samo pri besedah.

III.

Preden opredelimo naloge na področju organiziranosti, bi opozoril na nekatere pojave, ki okvirjajo te naloge:

1. Koordinacija dela je zaradi vsega, kar sem povedal v prejšnjem poglavju, izredno otežkočena. Zato je povezava delnih ciljev posameznika, TOZD in delovne organizacije – glede na čas in na sredstva – večkrat v nasprotju in izničuje nekoordinirane napore.

2. Od tod izvira v precejšnji meri nejasnost v odgovornosti in nesorazmerno obremenjevanje posameznih sodelavcev, tako da so eni preobremenjeni, medtem ko drugi žive v senci njihovega dela.

3. Zaradi prepleta posameznih nalog in ciljev ter pomanjkljivega ločevanja glavnih od sekundarnih, prihaja večkrat do nepreglednosti, nepravilnega selekcioniranja ali organiziranja takega zaporedja reševanja problemov, ki bi preko reševanja glavnih nalog sočasno odpravljalo tudi stranske probleme.

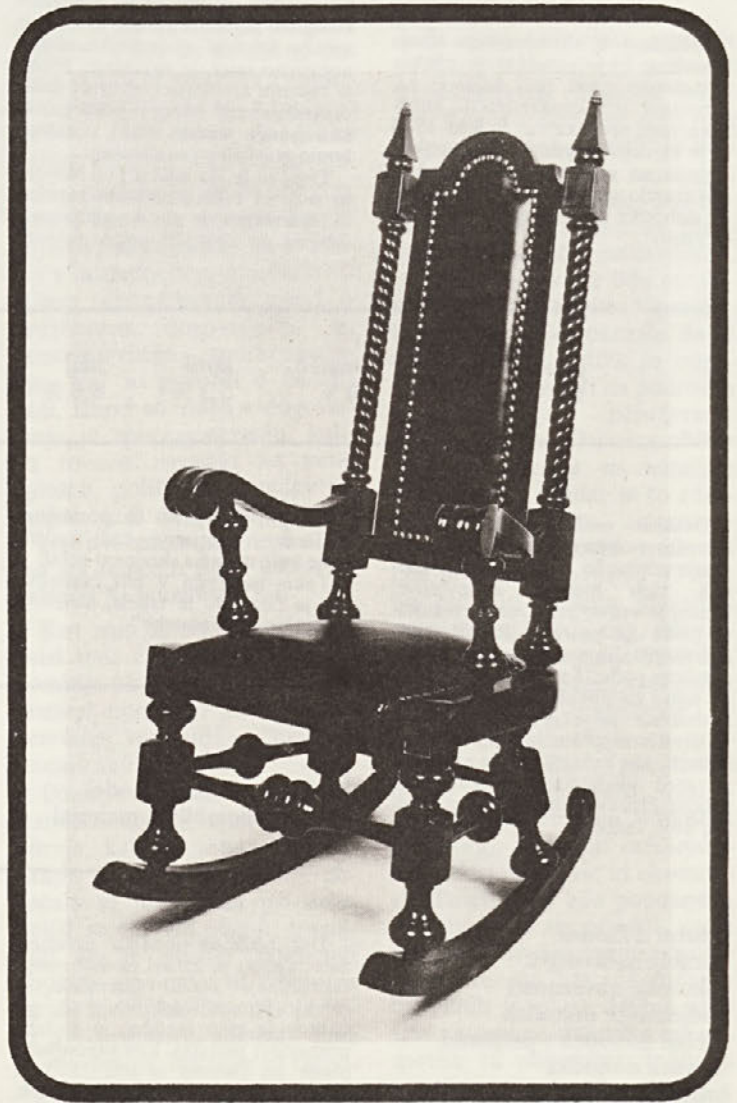
4. Zaradi preobremenjenosti in zaradi časovnih stisk, od naloge do naloge in iz dneva v dan na vseh nivojih prihaja do nezadostnih stro-

- izmikanju odgovornosti,
- prelaganju odgovornosti z ramen na ramena,
- izmišljanju časovno neaktualnih in strokovno izkonstruiranih zapletov,
- zameglevanju stvarnih ciljev in problemov in
- kovanju polresnic in tudi demagogije.

Vprašanje je, koliko je ta oportunitizem, ki sicer spremlja človeka in njegov razvoj, že nagrizel glavne arterije našega delovnega mehanizma. Mislimo, da je to stanje na nekaterih področjih že precej občutno. Zato delavski svet in družbenopolitične organizacije menijo in naročajo, da je potrebno razrešiti probleme, ki izvirajo iz organizacije in iz metod dela izvršilnih služb delovne organizacije in TOZD. Zato je nujno:

1. Izpopolniti samoupravni mehanizem delovne organizacije tako, da se bodo TOZD soočile z vsemi pravicami in konsekvencami njihovega ustavnega položaja. Ali drugače, na TOZD je potrebno dejansko prenesti od odločanja do odgovornosti vse, kar tja spada. Seveda je potrebno izdelati pri tem tudi tisti sistem solidarnosti, ki so ga naši delavci ob ustanavljanju TOZD zahtevali.

2. Jasno je potrebno zarisati delo skupnih služb, ki ne morejo nadomeščati pomanjkljivosti in nedodelanosti TOZD, ampak izvršujejo tiste naloge, ki so skupno dogovorjene – in stalno potrebne.

VNIH IN ORGANIZACIJSKIH RAZMERAH NOVOLES V NOVIH SAMOUPRAVNIH IN ORGANIZACIJSKIH

3. Ločiti je potrebno vodenje skupnih služb in delovne organizacije. Vodenje delovne organizacije v Novolesu je v vsakem času kolektivno, kjer sodelujejo z enako odgovornostjo vodilni delavci, delovne organizacije in TOZD. Zato je potrebno zasuti razpoko med skupnimi službami in TOZD, ki je v veliki meri posledica prej opisanih pojavov oportunitizma.

4. Izpopolniti je potrebno manjkajoči kader in razporediti kadrovske sile po bolj racionalnih načelih, tako da bo obremenitev posameznikov enakomernjša.

Vendar organizacija sama po sebi ne bo prenesla spremembe, če se ne bodo spremenile delovne navade v Novolesu in če ne bomo začeli delati vsi drugače:

1. V ospredje našega človeka je potrebno postaviti delo. Kot je dejal tov. Dolanc: „potrebno je gojiti kult dela“. To pomeni, da se moramo samoupravno, politično in strokovno boriti proti vsem oblikam delovnega oportunitizma in na njega vezane demagogije.

2. Ker sta kader in čas vrednosti, ki jih imamo premalo, je nujno, da naše delo racionaliziramo. V racionalizaciji dela je med prvimi, da zahtevamo odgovorno izpolnjevanje nalog in odpravimo izogibanje odgovornosti.

3. Odgovornje obnašanje do dela pa zahteva tudi, da delo pravilno razporedimo po nujnostih, času in ljudeh. Potrebna je strokovna selekcija.

4. Delo in odgovornost morata dobiti tudi večjo veljavo v sistemu nagrajevanja, ki naj loči lenuha od prizadevnega človeka.

5. Z nagrajevanjem moramo pospeševati konstruktivnost v odnosu do dela in samoiniciativnost pri izpolnjevanju nalog.

6. Zmanjšati in skrajšati je potrebno sestanke tako, da več dela prenesemo na posamezne zadolžitve in tako, da bodo sestanki strokovno pripravljani. Če pa to želimo, moramo znati gospodariti s časom, kar pomeni, da je potrebno tudi umsko delo v podjetju (zaradi boljše koordinacije in uporabe časa) planirati.

7. Z ozirom na veliko odsotnost ljudi z dela je poleg planiranja potrebno opredeliti, katere dejavnosti se lahko opravljajo v delovnem času in kaj naj se prenese na popoldansko delo. Pregledati je potrebno obremenjenost posameznikov inposkušati znotraj Novolesa kot navzven doseči enakomernjšo razporeditev funkcij.

IV.

Tudi nad nadaljnjim razvojem Novolesa je senca recesije in nedoručeni vprašanj v zvezi z združevanjem sredstev, kar je eno izmed bistvenih vprašanj samoupravnega sožitja. Delavski svet je že večkrat razpravjal o perspektivni projekciji in potrebno je, da ponavljamo dileme, ki so že bile izrečene.

Naša razvojna razmišljanja so vedno izhajala iz dejstva, da je Novoles na tej stopnji zelo težka kombinacija – delno in kapitalno intenzivne industrije, z ogroženim surovinskim zaledjem. To potrjujejo ekonomski rezultati iz prvega poglavja. Na tej ugotovitvi pa slonijo tudi sprejeta izhodišča nadaljnjega razvoja, in sicer:

1. Da z novimi objekti in rekonstrukcijo sedanje proizvodnje zmanjšamo delovno intenzivnost, ker je zaledje delovne sile izčrpano in ker nadaljnje zaposlovanje povzroča številne socialne probleme od osebnih dohodkov do stanovanj, tudi to pa se da rešiti samo s strukturno spremembo, ki bi zahtevala manj dela v skupnem dohodku delovne organizacije.

2. Da ne povečujemo več surovinske odvisnosti, ki nas praviloma ekonomsko izčrpuje, ampak da se usmerjamo k bolj nevtralnemu surovini, pri katerih je nihanje cen manjše in ponudba ni tako zaprta pri gozdni surovini.

3. Da tako prekonstruiranje delovne organizacije zagotovi boljše in perspektivnejše pogoje ne samo kolektivom novih obratov, ampak tudi tistim, ki ostanejo v starejših proizvodnji, saj bodo novi obrati sad minulega umskega in materialnega dela starih obratov.

4. Da je potrebno glede na velikost Novolesa preiti njegove lokalne meje posebno glede na možnosti pridobivanja surovin in glede na potrebo, da se zagotovi prodaja povečane proizvodnje.

Na teh osnovah smo začrtali perspektivni program. Da bi prešli na delovno manj intenzivno proizvodnjo, smo izgradili obrata v Soteski in v Trebnjem. Imamo v programu izgradnjo tanke iverice, poglobljamo kooperacijo z domačimi in bližnjimi gozdarskimi in lesnoindustrijskimi podjetji. Vključili smo se v Uniles, da dosežemo večjo povezano s tržiščem.

Načela te dolgoročne politike nismo spremenili, spremenili pa smo glede na potrebe obstoječih TOZD zaporedje posameznih faz. Novoles bomo razširili v naslednjih treh etapah in sicer:

I. Prva etapa naj bi zajemala rekonstrukcijo stilnega pohištva, dograditev konfekcije acryla, izgradnjo decimirnice in nabavo druge linije za Sotesko.

II. V drugo etapo smo prenesli tiste probleme s TOZD, ki še niso dozorele, in sicer: povečanje lakirnice TDP, rekonstrukcijo TPP in rekonstrukcijo ali drugačno rešitev TVP.

III. V zadnji etapi bomo reševali vprašanje lesnih odpadkov (prehod

na iverico ali v drugo tehnologijo, ki se bo medtem razvila).

Z zaporedjem, ki smo ga sprejeli, smo dali prednost rekonstrukciji obstoječih TOZD, vendar pod pogojem, da ti načrti podpirajo osnovno linijo prestrukturiranja Novolesa, ki je opisana v prvem delu poglavja. To pomeni, da tudi pri rekonstrukciji sedanjih TOZD dajemo kompleksnim in racionalnim rešitvam prednost.

Na zadnjem sestanku z direktorji TOZD smo obravnavali dileme, ki jih prinaša prva etapa finančno tehnično in strokovno. Zato zdaj izpopolnjujemo program z nadaljnimi razmišljanji:

1. FINANČNE DILEME:

Finančne dileme izhajajo iz treh naslovov:

- iz opisane gospodarkega stanja Novolesa, saj zahteva prva etapa 8 milijard, od tega najmanj 2,5 milijarde združenih sredstev;
- iz strahu pred recesijo;
- iz nujnosti omejevanja tekočih želja, če gremo v globalnejše posege.

2. STROKOVNE DILEME – imajo vsi objekti prve etape:

- TSP ima razne variante v obsegu in glede na lokacijo rekonstrukcije;
- TPI ima še nerazčiščeno tržišče za drugo linijo;
- TAS se je srečal z močno konkurenčnimi programi drugih delovnih organizacij, zato imamo težave pri pridobitvi soglasja za izgradnjo naše konfekcije;
- decimirnica je lahko izgrajena ceneje ali dražje – ekonomično ali manj ekonomično glede na izkoriščanje lesa.

3. SAMOUPRAVNE DILEME

- Problem, ki bo latenten, je vprašanje stopnje združevanja in prostih sredstev za tekoče nabave ali obratno.
- Problem prevzemanja obveznosti iz investicij TOZD, njihov riziko v teh vprašanjih in obseg njihovih samostojnih odločitev glede na solidarnost jamstev.

Problem načela, da morajo vplivati novi delovno manj intenzivni obrati tudi na položaj delavca, ki dela v starih obratih in še čaka na svoj čas, je vprašanje minulega dela v odnosih med TOZD.

Odločili smo se, da predlagamo naslednji korak naprej na poti do realizacije prve etape:

1. Da nas strah pred recesijo in trenutno neugodna finančna situacija ne sme odvrniti od potrebe po napredku in da je potrebno najti odgovarjajoče gospodarske rešitve s pritegnitvijo tujih virov, s prilagoditvijo časa izgradnje ter z redukcijo stroškov izgradnje na račun eventualno cenejših rešitev.

2. Da vse TOZD s strokovnjaki skupnih služb zavzamejo stališče do strokovnih dilem in do svojih poznejših obveznosti ter rizikov in dajo predloge.

3. Da komisija, ki razrešuje nedoručeni samoupravnega sporazuma in dela na izvršilnih aktih tega sporazuma: pospešeno nadaljuje z delom, pregleda vse tipične rešitve drugod in izdela predlog, ki naj bi za področje dolgoročnejšega planiranja in združevanja sredstev veljal za Novoles.

V.

Z ozirom na zdravstveno stanje generalnega direktorja Kneza se delavski svet strinja z vlogo političnih in poslovodnih organov, ki so zagotovili:

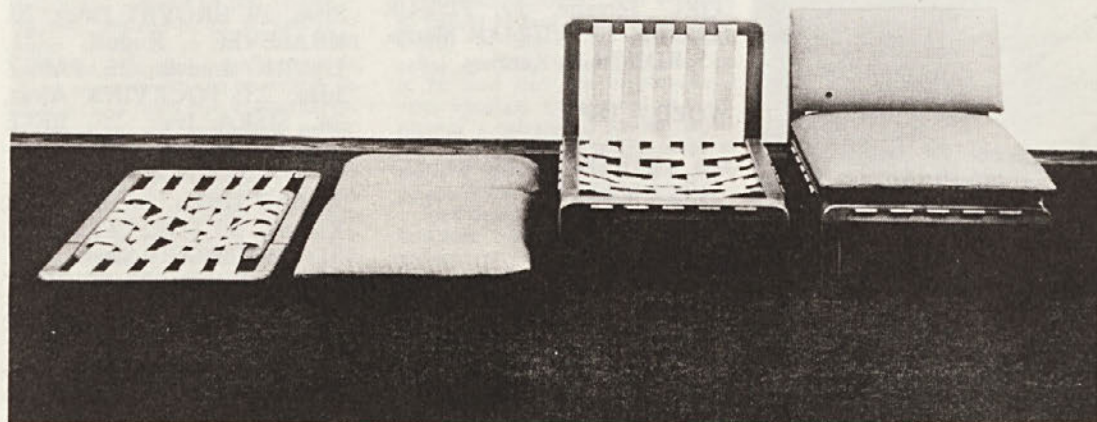
1. da se imenuje stalni namestnik in

2. da se omogočijo direktorju Knezu taki pogoji dela, ki njegovo stanje upoštevajo.

Ta ocena zajema stanje in potrebne ukrepe na ravni delovne organizacije. Ker se večina problemov, kot so storilnost, materialni stroški in drugo prenaša in zgoščuje kot gospodarska obveznost TOZD je potrebno, da vse TOZD v svojem okviru opravijo tole:

1. pregledajo svojo lastno problematiko delovnih in strokovnih problemov ter sprejmejo ustrezne zaključke;

2. da posebno obdelajo problem storilnosti kot bazo za racionalnejše poslovanje Novolesa v korist celote in preko osebnih dohodkov vsakega posameznika.

Edo Tavčar, novi direktor tovarne vezanih plošč

Na izredni seji delavskega sveta TOZD Tovarna vezanih plošč Straža je delavski svet imenoval dipl. inž. Eda Tavčarja za direktorja TOZD Tovarne vezanih plošč Straža in sicer s 1. 2. 1975.

Tovariš Edo Tavčar je rojen 22. 9. 1932 v Rumanji vasi pri Straži. Diplomiral je na gozdarskem oddelku FAGV v Ljubljani v februarju l. 1960. Že pred študijem in takoj po opravljenem diplomskem izpitu je bil zaposlen pri NOVOLESU. Od takrat je opravljal naslednja dela: bil je vodja proizvodnje Novolesa, obratovodja TDV,

vodja plansko-analitskega oddelka, obratovodja TVP, direktor primarnega sektorja in direktor sektorja za koordinacijo Novolesa.

Dipl. inž. Edo Tavčar je zelo aktiven tudi kot družbeni delavec, danes opravlja funkcijo predsednika sekcije za fumir in plošče pri PZ LES, je član izvršnega odbora TOZD lesne industrije pri GZ SRS, član komisije za primarno predelavo lesa grupacije PK SFRJ, član predsedstva za železniški in luški promet SRS in Istre ter predsednik komisije za gospodarstvo pri občinski sindikalni konferenci Novo mesto.

Novolesovi jubilanti

JUBILANTI (20-letniki)

DSSS

1. ŠERCELJ Janez, 2. ŠOBAR Vladka.

ŽAGA STRAŽA

3. BARTOLJ Alojz.

ŽAGA SOTESKA

4. PAVLIN Jože, 5. ZUPANČIČ Jože.

TOZD – TDP

6. FAJT Angela, 7. GLIVAR Fani, 8. GORENC Marija, 9. KASTREVC Rozalija, 10. GAČNIK Marija.

TOZD – TVP

11. KULOVEC Angela, 12. PIRC Terezija, 13. PISKUR Terezija, 14. VIDMAR Marija, 15. KONCILJA Karel.

TOZD – TSP

16. KULOVEC Marija, 17. ŠIŠKA Marta.

TOZD – TES

18. DRAGMAN Miroslav, 19. ŠUŠTARŠIČ Peter, 20. ZUPANČIČ Franc, 21. ŠUŠTARŠIČ Franc, 22. TISOVEČ Franc.

JUBILANTI (10-letniki)

DSSS

1. DULAR Marjana, 2. FURLAN Majda, 3. PLUT Amalija, 4. HEGEDIŠ Mikloš, 5. GOLEŠ Janko.

ŽAGA STRAŽA

6. BUKOVEC Jože (1942), 7. MOŽE Alojz (1942), 8. STRABIČ Stevo (1929), 9. ŠILER Jože (1919), 10. ŠKEDELJ Franc, 11. STRAVS Albin, 12. ZORAN Jože.

ŽAGA SOTESKA

13. KUMELJ Stanko, 14. VIDMAR Albin.

TOZD – TDP

15. AVGUŠTIN Stane, 17. BAJT Andrej, 18. FIFOLT Silvo, 19. HROVAT Janez, 20. KRAŠEVEC Rudolf, 21. LAVRIČ Ludvik, 22. PAPEŽ Jože, 23. POČRVINA Alojz, 24. ŠIŠKA Ivan, 25. BELE Kristina, 26. BUČAR Bronislava, 27. ŠKUFCJA Marjan, 28. AVBAR Gizela, 29. DERČAR Kristina, 30. FORŠČEK Marija, 31. HOČEVAR Slavka, 32. HORVAT Nada, 33. HROVAT Ana, 34. HROVAT Kristina, 35. JARC Ana, 36. KOVAČEC Marija, 37. KREN Ana (1948), 38. MERVAR Otilija, 39. NOSE Magda, 40. ŠILER Ana,

41. ŠKUFCJA Jožefa, 42. ŠOBAR Amalija, 43. VIRANT Karolina, 44. ZUPANČIČ Florijana, 45. ŽAGAR Antonija, 46. ŽUPEVEC Marija.

TOZD – TVP

47. ČERNIČ Jožefa, 48. HERN Pavla, 49. KRAŠOVEC Danijela, 50. PIRH Milka, 51. POGLAVC Rozalija, 52. TURK Nada, 53. TURK Olga, 54. GORŠE Alojz, 55. GORŠE Niko, 56. KREN Jože, 57. KRIŽE Franc, 58. PICELJ Alojz, 59. PETAN Franc, 60. POGLAJEN Matija, 61. KOCJANČIČ Alojz.

TOZD – TSP

62. KUMELJ Anton, 63. GAČNIK Alojz, 64. FLANDER Slavko, 65. TURK Martin, 66. SAMIDA Albin, 67. PALČIČ Franc, 68. PAVLIČ Jože, 69. ČAMPA Tončka, 70. JAKŠE Marija, 71. STUPAR Rozalija, 72. ŠERCELJ Ana.

TOZD – TES

73. VOVK Ljudmila, 74. BERDAVS Jože, 75. LUKAN Viktor, 76. MERVAR Jože, 77. PRAH Franc, 78. ZUPANČIČ Valentin.

DVOR

79. LEGAN Martina, 80. LEGAN Alojz.

Odgovornost in disciplina

Že večkrat smo načeli vprašanje discipline in odgovornosti na ravni OZD Novoles, v odboru za medsebojna razmerja in tudi v TOZD, toda vedno ostane nedoločeno.

Ali smo res tako neodločeni, ali so nam všeč delovne navade, ki so postale moda današnjega časa. Prepričan sem, da je več delavcev, ki so za boljšo delovno disciplino.

Veliko smo že govorili in slišali preko sredstev javnega obveščanja o uresničevanju ustavnih načel, katere smo začeli tudi v praksi že postopoma uresničevati, toda uresničevanje in reševanje vseh problemov materialnega položaja naših delavcev zahtevajo odgovornost in disciplino nas vseh. Torej samoupravljanje in odločanje pomeni hkrati odgovoren odnos, spoštovanje in doslednost pri uresničevanju sprejetega sklepa. Odgovornost in disciplina se začneta na delovnem mestu, ne samo v proizvodnji.

Toda zaščito, ki nam jo daje naše samoupravljanje oziroma samoupravni akti, so nekateri razumeli kot možnost, da se lahko izognejo svojim obveznostim in se sklicujejo na samoupravljanje, v resnici pa hočejo vsiljevati svoj interes na račun delavcev, s katerimi delajo v istem združenem delu. Če delajo

slabo, če ne spoštujejo delovne discipline, se s tem ne smemo sprizniti iz bojazni, da bi to morda okrnilo samoupravne pravice. Prav nasprotno, brez omahovanja in zavlačevanja jim moramo stopiti na prste, predvsem zaradi utrjevanja našega samoupravljanja in čuvanja interesov tistih, ki zavestno delajo in odgovorno opravljajo svoje delo. V praksi opažamo, da nas takšno omahovanje in zavlačevanje stane veliko izgubljenega delovnega časa in tudi veliko denarja. Lahko bi rekli, da so tudi taki med nami, ki se pulijo za svoje pravice, sicer se pa znajo spretno izogibati svojim dolžnostim. Ti niso samoupravljalci, kakršnih si želimo, temveč so jim samoupravni akti in njihovo lastno delo nepomembni. Nikomur ne smemo dovoliti, da bi svoje nedelo in neodgovornost opravičeval s samoupravnimi akti in zakoni. Zato se moramo skupno zavzemati, da bodo spoštovane naše samoupravne pravice kakor tudi dolžnosti, predvsem pa obveznosti na vsakem delovnem mestu.

V bistvu si moramo zamišljati samoupravljanje, odgovornost, vestnost, na kraju pa tudi močnejšo disciplino. Mislim, da bi lahko v boju za samoupravno in delovno disciplino večjo vlogo dobili organi

delavske kontrole. Saj ta organ do danes še ni našel sam sebe v vsebini dela, predvsem v TOZD. Morali bomo v bodoče temu organu nuditi več strokovne pomoči, da bo lažje in uspešneje opravljal svojo nalogo v razreševanju nalog. Delavska samoupravna kontrola je prav v tem, da spremlja in ugotavlja ter tudi ustrezno ukrepa, če ugotovi nepravilnosti na področju neodgovornega trošenja denarnih ali pa materialnih sredstev. Boj proti nedisciplini in neodgovornosti je sestavni del našega samoupravljanja.

Sprejete sklepe moramo spoštovati, pa če so na prvi pogled še tako slabi. Če se bomo obnašali tako, potem ne bo več predčasnega zapuščenja delovnega mesta, oziroma bo teh primerov vedno manj. Manj bo tudi izgubljenega delovnega časa, oziroma bo večji izkoristek osnovnega časa in tudi večja produktivnost dela.

Zavedam se, da ne bomo dosegli boljših rezultatov na področju discipline in odgovornosti, če bomo samo pisali o tem in drug drugega prepričevali, temveč bomo morali narediti korak dalje od govorjenja do dejanja, predvsem zaradi nerazveseljive gospodarske situacije v tem letu.

FRANC REDEK

Prvi koraki delavske kontrole

Dobro leto je že, kar so bili na zborih delovnih ljudi izvoljeni organi samoupravne delavske kontrole:

3-članski odbori po TOZD in 8-članski odbor (za vsako TOZD en predstavnik) za NOVOLES kot OZD. S polletno zamudo se je delavska kontrola tudi konstituirala. Tako je bilo izpolnjeno ustavno načelo, ki daje delavski kontroli zelo pomembno mesto. Izpolnjeni so bili tudi pogoji za izvajanje 147. člena našega samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ki pravi:

„organ samoupravne delavske kontrole v TOZD in DSSS spremlja in nadzira, kako se urejajo medsebojna razmerja v združenem delu, kako se uresničujejo pravice in dolžnosti iz teh razmerij, kako se izvajajo določbe tega sporazuma, splošnih aktov in zakona v TOZD. Komisija za samoupravno delavsko kontrolo lahko začne postopek za ugotavljanje odgovornosti za kršitev obveznosti zoper delavca, ki krši te določbe“.

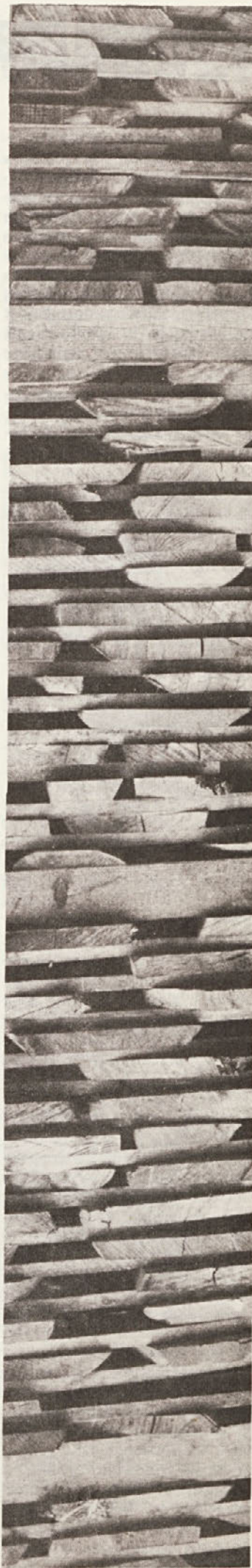
To je zelo suhoparna in načelna določitev, zato naj navedem malo konkretnejše pristojnosti, naloge, področje dela te kontrole. Osnovna naloga delavske kontrole je, da skrbi za dosledno izvajanje vseh zakonskih pravic delavcev ter da se bori

proti vsem nepravilnostim, ki jih po možnosti preprečuje, še preden se začne. Zato je delavska kontrola odgovorna in podrejena edino celotnemu kolektivu in ne kakemu samoupravnemu organu ali strokovni službi. Pri svojem delu ima polno podporo sindikalne organizacije in Zveze komunistov. Vsak izmed zaposlenih se mora zavedati, da je delavska kontrola telo, ki mora v vsakem trenutku ščititi njegove pravice, poiskati krivca ali kako drugače ukrepati, če je opozorjena na kakršnokoli nepravilnost. Vedeti pa moramo, da delavska kontrola ni nikakršno sodišče ali celo policija. To je le skupina ljudi (po mnenju kolektiva – glede na izid volitev – najbolj poštenih), ki je dolžna o vsaki stvari, ki jo obravnava, dati pismeno pojasnilo, če gre za ugotovljene nepravilnosti, pa poskrbeti, da so krivci po redni poti kaznovani oz. obravnavani na pristojnem mestu. Poudariti moramo, da dela delavska kontrola izključno na pobudo delovnih ljudi, kar praktično pomeni, da pozivamo vse zaposlene v našem podjetju, ki menijo, da so bile prizadete njihove pravice, pravice sodelavcev, ali pa je bila storjena kakšna druga nepravilnost. Tako informacijo (lahko tudi anonimno) naj posredujejo predstavniku, najbolje predsedniku odbora delavske kontrole na svoji TOZD ali centralnemu odboru. Le tako se bodo lahko

mnoge stvari, ki danes ostanejo nedorečene, reševale hitreje, učinkoviteje in nedvoumno. O delu delavske kontrole bomo zaposlene v bodoče tudi popolneje informirali preko tovarniškega glasila ali kako drugače, če bo šlo za interne zadeve posameznih TOZD. Za osvežitev bomo navedli predsednike odborov samoupravne delavske kontrole v posameznih TOZD: Žaga Straža – Boh Jože, TES – Kulovec Ivan, TSP – Franci Hudoklin, TPI in Žaga Soteska – Lavrič Franc, TPP – Hrovat Slavko, DSSS – Marjan Okroglič, NOVOLES – Janez Bajuk.

Delavska kontrola tudi do sedaj ni čakala križem rok. Na nekaterih TOZD so odbori že obravnavali nekaj vprašanj. Centralni odbor pa je že imel štiri seje in obravnaval vrsto vprašanj. Obravnaval je n. pr. promet s privatniki, stroške reprezentance, nadure v juniju, juliju in avgustu, problem varstva pri delu, gibanje osebnih dohodkov itd.

Pred dnevi je bil za člane delavske kontrole organiziran dvodnevni seminar v naši sejni sobi. Kljub prosti soboti je bil dobro obiskan, kar kaže na to, da nam volje do dela ne manjka. Pričakujemo izdatno in odkrito sodelovanje vseh zaposlenih, kajti brez tega delavska kontrola ne bo mogla najti prave vsebine svojega dela in opravičiti svojega obstoja.

Pomanjkanje lesne kurjave

Že od samega začetka obratovanja toplarne se redno v vsakem zimskem obdobju srečujemo vedno z istim problemom, to je s pomanjkanjem lesne kurjave za nemoteno obratovanje energetskih naprav v toplarni. Rešitev tega problema ni enostavna predvsem zato, ker so kapacitete in dotrajanost drobilcev, ki so inštalirani pri vsaki TOZD, precej vprašljive. Pogosti strojelomi na teh drobilcih pa še pomagajo zakomplicirati reševanje problema pomanjkanja lesne kurjave. Zaradi pomanjkanja lesne kurjave

predvsem v zimskem obdobju, v katerem morata biti, zaradi povečane porabe pare in neugodnega elektroenergetskega stanja, v glavnem v obratovanju oba parna kotla, prihaja do prekinitve obratovanja kotlovskih naprav in s tem seveda do prekinitve preskrbe s paro po TOZD. Vse te prekinitve se negativno odražajo v sami proizvodnji po TOZD in škodljivo vplivajo na energetske naprave, ki so grajene samo za občasno ustavljanje, ne pa za večkratno in še to takrat, ko nam zmanjka lesne kurjave.

Za nemoteno obratovanje obeh parnih kotlov potrebujemo letno cca. 35 tisoč m³ lesnih odpadkov, medtem ko jih je v Novolesu na razpolago letno cca. 50 tisoč m³, če računamo vse vrste lesnih odpadkov. Torej količina odpadkov ni vprašljiva, vprašljivi so drobilci, ki pomenijo ozko grlo in ki lesne odpadke drobijo v sekance, potrebne za obratovanje kotlov. Majhne zmogljivosti drobilcev in njihova dotrajanost narekujejo, da z drobilci zdrobimo samo del razpo-

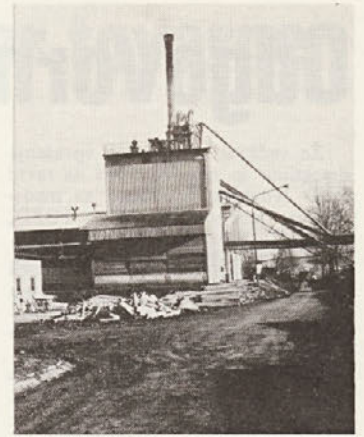
ložljivih odpadkov, ki pa očitno ne zadostuje količinsko za potrebe toplarne. Poudariti moramo, da drobilci niso dotrajani zaradi prevelikega števila obratovalnih ur, torej zaradi svoje obratovalne starosti, temveč so v glavnem dotrajani in iztrošeni zaradi pogostih strojelomov, kar je posledica našega mačehovskega odnosa do teh dragih naprav. Ta mačehovski odnos je jasno razviden iz prepogostih strojelomov na drobilcih.

V letnem obdobju pomanjkanje lesne kurjave bolj poredko občutimo predvsem zato, ker je poraba pare manjša in nista redno v obratovanju oba kotla. Občutimo pa pomanjkanje kurjave ob dela prostih dnevih, ker je naš silos (skladišče sekancev) prostorsko premajhen za več kot ena in poldnevno obratovanje.

Zastavlja se vprašanje, kaj storiti, da bomo vendar dokončno rešili pomanjkanje lesne kurjave. Rešitev tega problema je nakazana v planu investicij za leto 1975 in je v tem, da nabavimo še en drobilec take zmogljivosti, da bo lahko drobil vse vrste lesnih odpadkov, vključno tudi okroglice. To bi bil dejansko centralni drobilec. V letnem času bo potrebno odvečno količino

lesnih odpadkov oziroma sekancev vskladiščiti v „letno skladišče sekancev“ pri toplarni za potrebe kurjave v zimskem obdobju in na dela proste dneve. Kakšno naj bi bilo to skladišče sekancev, bo potreben še temeljit razgovor, ker je njegova oblika in velikost odvisna od perspektivnega razvoja Novolesa, predvsem pa tovarne LGP.

Zaradi povečane porabe pare, pomanjkanja lesne kurjave in neugodnega energetskega stanja, ki nam, žal, tudi v letošnjem letu ne bo prizanesclo, ravno sedaj izvajamo montažo mazutnega parnega kotla STEAMBLOC s proizvodnjo 10 ton pare na uro, za katerega smo pogodbo že v letu 1974 podpisali s tovarno Djuro Djakovič. Računamo, da bo ta mazutni kotel sposoben za obratovanje v začetku februarja letošnjega leta. Z ozirom na to, da je mazutna kurjava zelo draga in da ima Novoles kot lesna industrija na razpolago dovolj lesnih odpadkov, je nujno potrebno, da za proizvodnjo pare uporabljamo čimveč lesnih odpadkov in da je mazut le rezerva. Para, ki jo dobimo s pomočjo mazutne kurjave, je približno trikrat dražja od pare, ki jo dobimo s pomočjo lesne kurjave.

Nujno potrebno pa je, da spregovorimo tudi o energetske potrošnji po TOZD, predvsem o porabi pare, električne energije in zraka. Ta poraba bi bila lahko glede na dejanske potrebe proizvodnje veliko manjša, če bi imeli vsi prirojen čut za varčevanje in če bi pomislili, da je porabljena energija zelo draga in da sodeluje s svojo vrednostjo v ceni končnega izdelka. Predvsem bi tukaj radi opozorili na porabo električne energije, katere že tako visoka cena se je od 1. januarja 1975 povečala še za 40%. Morda bo pa sedaj le kdo ugotovil v TOZD, da bi bilo dobro zjutraj ugasniti luči in v soboto zvečer, po končanem delu, izključiti odsesovalne naprave. Tudi vse to in še marsikaj drugega pri porabi energetskih medijev so notranje rezerve, ki jih bo moral Novoles izkoristiti pri gospodarski stabilizaciji.

INŽ. NIKO GALEŠA

Delovanje mladih

Po kongresu ZSM Slovenije, ki je bil lansko leto v Murski Soboti, nismo v Novolesu še ničesar storili, dasiravno je bila seja predsedstva ZSM Novoles pred kongresom in po kongresu ter smo bili vabljeni na priprave za 9. kongres ZSM Slovenije v Novo mesto. Vse te seje do sedaj niso rodile še nobenih sadov. Seja predsedstva ZSM Novoles, ki je bila takoj po kongresu, naj bi bila uvod v novo delovanje mladinske organizacije Novolesa kot celote in aktivih po TOZD.

Na seji je bil tudi Marjan PAVLIN, predsednik občinske konference ZSM Novo mesto. Obljubil je, da bodo poslali navodila za organiziranje mla-

dine po TOZD, s tem pa bi mladina začela tudi aktivno delovati. Do sedaj navodil še nismo dobili, tako da tudi organiziranje osnovnih organizacij ZSM po TOZD ni bilo izvedeno.

Vsak mladinec, ki hoče biti aktiven v članstvu, mora biti predvsem dober in vzoren delavec, tovariški do sodelavcev ter pošten. Tega pa je danes pri današnji mladini malo, ne sodeluje aktivno v organizaciji, zanima se samo za zaslužek, izlete in sindikalne zabave. Organizirati bi morali akcije, predavanja, izobraževanje, ne pa se zanimati samo za izlete. Možnosti so na področju izobraževanja, kulture, športa, le da jih

ne izkoristimo. Živimo pasivno in čakamo na direktive „od zgoraj“.

Potrebne bodo pobude za delovanje iz vrst mladih, pri tem pa bomo morali vsi aktivno sodelovati, ne pa kot do sedaj, ko je vsakdo gledal, kako bi se rešil dela ali akcije.

Upam, da bo organizacija ZSM Novoles začela delovati na podlagi programa dela, ki je bil sprejet na 1. seji občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije Novo mesto. Najprej pa je potrebno organizirati osnovne organizacije ZSM po TOZD.

DRAGO KRŠTINC

Naši štipendisti naš bodoči kader

Med spodbudnimi dejavniki razvoja ima izobraževanje vedno bolj pomembno mesto. Tega se dobro zavedamo tudi v naši delovni organizaciji, zato vlagamo veliko sredstev v šolanje strokovnjakov. V tem članku bi vas želeli seznaniti, kakšen kader bomo dobili čez nekaj let.

Gotovo vam je znano, da imamo v Novem mestu organizirana dva razreda Tehniške srednje šole – lesne (oddelka matične Tehniške šole za lesarstvo iz Ljubljane), in sicer II. in III. letnik. V II. letniku je 32 dijakov, medtem ko jih je v III. letniku 23. Nekaj teh dijakov naša delovna organizacija tudi štipendira: 8 dijakov iz II. letnika in 11 dijakov iz III. letnika. V II. letniku so naslednji naši štipendisti: Pilič Miloš, Rangus Davorin, Bukovec Majda, Jakše Branko, Golobič Breda, Pavček Anica, Petan Slavka, Gorše Mira; v III. letniku pa so naslednji: Kalčič Franc, Kovačič Borut, Jordan Franci, Rajer Ljubo, Berkopec Zvone, Oklešččen Boris, Šušteršič Miran, Majerle Igor, Može Jože, Pečjak Andrej, Hrovat Franci. Tako bomo kmalu dobili zelo potreben kader – lesne tehnike. Med letnimi počitnicami so vsako leto ti dijaki na enomesečni obvezni praksi v naši delovni organizaciji, tako se že med samim šolanjem seznanjajo z delom, saj delajo v neposredni proizvodnji. Ker se vedno bolj kaže potreba po profilu lesnega tehnika, bomo morali v prihodnjem šolskem letu ponovno odpreti I. letnik lesne šole.

Naše podjetje štipendira tudi dijake drugih srednjih šol. Vseh je 13. Ti so:

Tehniška šola za lesarstvo, Ljubljana: Franko Miro in Markovič Bojan – IV. letnik, Kužnik Jože – III. letnik;

Ekonomška srednja šola, Novo mesto: Gašperšič Danica in Wolf Zvonka – IV. letnik, Zupančič Marija in Kumelj Anica – III. letnik, Hrovat Breda, Turk Jožica in Kočman Nuška – I. letnik;

Upravno administrativna šola, Novo mesto: Blaznik Sonja – III. letnik;

Vzgojiteljska srednja šola, Ljubljana: Železnik Brigita – III. letnik;

Gimnazija Novo mesto – splošna smer: Bukovec Janja – I. letnik.

Na fakultetah in višjih šolah štipendira naša delovna organizacija 13 študentov.

Biotehniška fakulteta – lesna smer, Ljubljana: Todorovič Miodrag – II. letnik;

Gozdarska fakulteta – lesna smer, Zagreb: Cetina Radovan – absolvent;

Ekonomška fakulteta: Bambič Matevž – IV. letnik, Plantan Irena, Mirtič Danica, Mirtič Anica – II. letnik, Piškur Janez – I. letnik;

Fakulteta za kemijo, Ljubljana – Starič Marija – IV. letnik;

Filozofska fakulteta (nemščina, angleščina), Zagreb: Pučko Margareta – II. letnik;

Višja šola za socialne delavce, Ljubljana: Kisovec Darja – I. letnik;

Višja šola za organizacijo dela, Kranj – računalniška smer: Uršič Iztok – I. letnik;

Višja tehniška šola – strojna smer, Maribor: Aš Samo – I. letnik;

Strojna fakulteta Ljubljana – I. stopnja: Avbar Franci – I. letnik.

Štipendiramo torej skupno 45 študentov in dijakov.

In katere strokovnjake bomo dobili v letu 1975?

V letu 1975 bodo prišli 3 ekonomski tehniki, 1 dipl. ing. lesarstva, 1 dipl. ekonomist, 1 dipl. ing. kemije, 2 lesna tehnika.

Štipendisti so prejeli v I. in II. letniku srednjih šol v Novem mestu po 500 din, v III. in IV. letniku pa po 600 din štipendije. Izven občine Novo mesto pa v I. in II. letniku po 600 din, v II. in IV. letniku pa po 700 din. Na fakultetah in višjih šolah so prejeli v I. in II. letniku po 800 din, v III. in IV. letniku po 900 din.

Po novem družbenem dogovoru o štipendiranju, ki ga je podpisala tudi naša delovna organizacija, bodo vse štipendije v Sloveniji izenačene po določenih kriterijih. Tako bo dobil dijak v Novem mestu enako štipendijo kot npr. dijak v Mariboru ali drugem kraju Slovenije. Njuni štipendiji se bosta postopoma razlikovali v prenosorazmerju z uspešnostjo študija. Naši štipendisti bodo prejeli štipendije po novem družbenem dogovoru od januarja 1975 dalje.

Nov družbeni dogovor daje velik poudarek solidarnostnemu načelu. Vse delovne organizacije, podpisnice tega dogovora, morajo izločiti iz svojega bruto

dohodka 0,5 % za združena sredstva za štipendije, ki se bodo zbirala pri občini Novo mesto. Te štipendije dobivajo vsi socialno ogroženi dijaki in študentje. Naši sedanji štipendisti bodo dobivali od delovne organizacije samo kadrovske štipendije in bodo ponovno sklenili štipendijsko pogodbo, s katero se bodo obvezali, da bodo po končanem šolanju prišli k nam v službo. Kadrovske štipendije bodo prejeli tudi tisti, ki do socialne štipendije (iz združenih sredstev pri občini) niso upravičeni.

Tisti naši štipendisti, ki so socialno ogroženi, bodo dobivali od naše delovne organizacije kadrovske štipendije, socialno pa iz združenih sredstev.

Poleg tega, da so redno zaposleni, študirajo naši delavci na naslednjih šolah in fakultetah:

Višja tehniška šola – elektro, oddelek Novo mesto – Martinčič Andrej;

Visoka ekonomsko komercialna šola Maribor – tehnična smer: Urek Darko;

Strojna fakulteta I. stopnja Ljubljana: Artač Janez;

Ekonomška fakulteta Ljubljana – II. stopnja: Bajuk Janez;

Višja ekonomsko komercialna šola Maribor: Šnidaršič Jadran, Erbežnik Marija, Kregar Milka, Pirc Jože, Makuc Marjana, Brsan Vesna;

Ekonomška srednja šola Novo mesto: Zupančič Ivanka, Jaklič Slavka, Redek Franci, Okroglič Marjan, Jarc Anica;

Visoka ekonomsko komercialna šola – Maribor – elektro smer: Galeša Niko;

Biotehniška fakulteta – lesna smer, Ljubljana: Završek Andrej, Sitar Gabrijel;

Administrativna šola (dopisna), Ljubljana: Pavček Štefka;

Administrativna šola Novo mesto: Bartol Jelka;

Višja šola za organizacijo dela Kranj, odd. Novo mesto: Turk Darinka, Fink Jožica;

Delovodska šola – elektro, Novo mesto: Fink Jože;

Delovodska šola – strojna, Novo mesto: Pavlin Alojz, Pavlin Jože, Kustrin Avgust, Božič Martin, Kulovec Ivan;

Delovodska šola – lesna, Novo mesto: Burja Josip, Strmole Rafko, Krštinč Drago, Krese Maks, Lukan Karel.

Vsi ti naši delavci, ki izredno študirajo, imajo sklenjeno z delovno organizacijo pogodbo, s katero so dolžni ostati po končanem študiju v delovnem razmerju najmanj toliko časa, kolikor let so študirali. Ti delavci imajo pravico do nadomestila osebnega dohodka v času odsotnosti z dela zaradi izpita in predavanja, plačila šolnine, plačila stroškov za diplomu, plačila potnih stroškov in dnevnice za opravljanje izpitov in predavanj izven Novega mesta. Ne dobijo pa povrnjenih stroškov za popravne izpite, učbenike, skripta ter druge učne pripomočke.

Sklenili smo tudi učne pogodbe s šestimi vajenci, in sicer: za obratovnega električarja: Muren Marjan, Bukovec Ladislav,

za strojnega ključavničarja: Avguštin Bojan, Muren Boris, Rebselj Jože;

za pohištvenega mizarja: Vidmar Franc.

Vajenci prejema v času šolanja kakor tudi v času praktičnega dela v delovni organizaciji nagrado v višini štipendij na srednjih šolah. Plačujemo jim tudi internatsko oskrbo v času šolanja.

Upam, da sem vas vsaj v grobem seznanila, kakšen kader bomo čez nekaj let dobili in tako dvignili kvalifikacijsko strukturo na višjo raven.

Poleg tega izobražujemo tudi neposredne proizvajalce, o čemer pa vas bomo seznanili v eni prihodnjih številčk glasila.

VESNA BRSAN

Začelo se je v Prvoborcu

Konec decembra je minilo 25 let (29. decembra) od dne, ko so v tovarni Prvoborec v Solinu pri Splitu izvolili prvi delavski svet v Jugoslaviji. Letošnje leto je jubilejno leto samoupravljanja. Danes objavljamo članek o tem, kako so potekale priprave na to izvolitev in o prvih korakih prvega delavskega sveta v Jugoslaviji.

Zgodilo se je to samo šest dni po tem, ko je zvezna skupščina izglasovala Navodilo o ustanovitvi in delu delavskih svetov v državnih gospodarskih podjetjih.

V Prvoborcu je Navodilo hitro zaživelo. V Prvoborcu so namreč izvolili delavski svet pred republikanskim posvetovanjem o uresničevanju tega dokumenta. Tovarna Prvoborec, največja in najstarejša tovarna Dalmacijacementa, je imela tudi pred vojno dobro organiziran delavski razred in zato ni nobeno presečenice, da je prav iz te tovarne odšlo veliko ljudi v partizane. Še več, borci Prvega solinskega partizanskega odreda so tako rekoč vsi delali pred vojno v Prvoborcu.

KO SMO PREJELI PISMO KIDRIČA IN SALAJA

Povojni cementarji so kot drugod z velikim navdušenjem in odrekanjem obnavljali domovino in svojo tovarno, kateri so dali ime Prvoborec. Ze takrat, na začetku, so v tovarni ustanovili delavski odbor, ki je imel posvetovalni značaj in je močno vplival na hitro obnovo tovarne.

„Ko smo dobili Kidričevo in Salajevo pismo, smo takoj začeli z agitacijo in 29. decembra 1949 smo se zbrali v tovarniški restavraciji ter izvolili delavski svet.“ Tako se teh

prvih dni spominja Ante Gabelić, predsednik prvega delavskega sveta, danes že 73-letni upokojenec.

Kronograf tega časa je zapisal, da je na volilni konferenci tedanji direktor tovarne inž. Ante Turko informiral kolektiv, da je tovarna cementa realizirala letni plan proizvodnje s 104,40%, plan mletja s 102,86 in plan proizvodnje klinkerjev s 100,48%.

Potem, piše dalje kronograf, je bila izvoljena kandidacijska komisija petih članov in je morala predložiti dvanajst najboljših tovarišev, ki jih bodo skupaj z direktorjem izvolili v delavski svet.

Tedanji predsednik sindikata, gradbeni delavec Pave Dragičević, je govoril o nalogah delavskega sveta. Med drugim je rekel, da bo delavski svet obravnaval gospodarski plan podjetja, predlagal ukrepe za izboljšanje proizvodnje, racionalizacije, zvišanje produktivnosti dela, znižanje proizvodnih stroškov, izboljšanje kvalitete proizvodnje, zvišanje prihrankov. Delavski svet bo predlagal ukrepe za boljšo organizacijo dela, odpravo tehničnih in administrativnih slabosti in napak, razpravljaj o delovnih normah in predlagal razporeditev ljudi v novi organizaciji in končno tudi usmerjal vodenje kadrovske politike.

GOVORILI SMO KRATKO IN KONKRETNO

„Delavski svet smo formirali na predstavniskem principu. V delavski svet smo od 17 kandidatov izvolili dvanajst članov, trinajsti je bil po funkciji tedanji direktor tovarne inž. Ante Turko. Naša glavna naloga je bila usposobiti tovarno in omogočiti čim boljšo proizvodnjo. Takrat smo sprejeli tudi več učencev, kot je bilo predvideno. Spomnim se, da sem kot stavbeni mizar — modelar poučeval štiri do pet učencev. Danes so moji bivši učenci v glavnem visoki strokovnjaki.“ Tako se spominja teh časov Andro Gabelić.

Ko danes, po 25 letih, beremo zapisnik prve seje, najdemo v njem marsikaj poučnega in aktualnega. Seje delavskega sveta so bile obvezno po delovnem času in to ponavadi dvakrat mesečno. Niso bile daljše kot uro, največ uro in pol. Govorili smo kratko, jasno in konkretno. Takšne so bile tudi odločitve. Točno smo vedeli, kdo, kaj in do katerega roka mora narediti in potem smo na naslednji seji spet kratko in jedrnatno poročali o tem, kaj smo izvršili.

Zelo zanimiv je zapisnik z druge seje prvega jugoslovanskega delavskega sveta. Seja je bila 17. januarja 1950, samo dvajset dni po njegovi ustanovitvi. Na dnevnem redu (poleg obveznega „razno“) sta bili samo dve točki dnevnega reda: informacija o planu proizvodnje s podtočkami (kaj je treba storiti in potrebni ukrepi ter zadolžitve) ter druga točka disciplina in problem delovne sile.

Andro Gabelić

V zapisniku, napisanem komaj na eni tipkani strani, je med drugim zapisano tudi tole: „Vsak tovariš mora poročati o svojih zadolžitvah, ki jih je dobil, o vseh pomanjkljivostih, vodilni tovariši v tovarnah morajo med seboj koordinirati, da bi se čim bolj realiziral plan proizvodnje.“

Tako je zaživel naš prvi delavski svet. Navodilo o delavskih svetih je predvidevalo, da bo v Jugoslaviji zaživelo 215 delavskih svetov, in to samo v velikih kolektivih in ti sveti naj bi imeli eksperimentalni značaj.

Eksperiment je bil več kot uspešen. Samo pol leta po objavi navodil je bilo formiranih 520 delavskih svetov.

Tako je prvič v zgodovini zaživela velika misel Karla Marksa „tovarne delavcem“. Od takrat je minilo 25 let in v delovnih kolektivih v Jugoslaviji je samoupravljanje zaživelo. V vseh teh letih pa doživljamo in doživlja stalna preoblikovanja z željo, da se dosežejo najpopolnejše oblike.

V letošnjem letu slavi naša tovarna pomembni jubilej — 30-letnico obstoja. V teh tridesetih letih je šlo skozi tovarniške hale veliko delavcev. V počastitev tega pomembnega jubileja bomo v našem časopisu objavljali spomine danes upokojenih delavcev. Danes objavljamo spomine Franca Branka, nekdanjega mojstra v tovarni igrač.

Tovarna igrač, se spominja tedanjih časov Franc Brank, je bila najprej razdeljena v dve tovari, preden smo začeli delati igrače v Novem mestu, je imela tovarna dva obrata, enega v Šoštanju, drugega v Ljubljani.

Besedo ima Franc Brank

No in lahko rečem, da sem bil jaz tisti, ki sem to tovarno selil v Novo mesto. Tovarna igrač je imela dva oddelka: oddelek lesenih igrač in oddelek šivanih igrač. Spominjam se, da je bila ena od serij igrač serija živali, n. pr. petelinček na štirih kolesih, zajček in podobno. Pač igrače, kakršne smo takrat delali in kakršne so otroci imeli radi. Tovarna je imela takrat približno 80 delavcev. Težave smo imeli predvsem zaradi majhnega števila delavcev. Bilo nas je le nekaj ključavničarjev in mizarjev, tedanje delo pa je bilo zelo zahtevno, delali smo pač na traku in smo rabili veliko majhnih delčkov. Stroji so bili zelo težki, neprimerni za izdelavo igrač. Ker tedanji kader ni bil več takšnemu zahtevnemu delu, smo imeli veliko poškodb.

Pa vendar se z veseljem spominjam tistih časov. Bil sem predsednik sindikata in moja naloga je bila organizirati silvestrovanja. Lahko rečem, da takšnih silvestrovanj danes ni

več, ne zato, ker sem jih jaz organiziral, zato ker je bilo navdušenje — vzdušje drugačno, kot je danes. Vse smo delali z navdušenjem, niso nam bile težke niti nadure, ki smo jih takrat delali zastonj. Bili so to

časi, ko smo delali za obnovo, zato nam to ni bilo težko. In danes, ko sem spet med svojimi sodelavci, me predvsem veseli, da Novoles napreduje in da se ima delavec boljše, kot smo se imeli mi.

Delavci tovarne igrač (1953 leta)

NIKOLA LJUBIČIČ V NOVOLESU

Novolesovo tovarno akrilnega stekla v Trebnjem je v četrtek 15. januarja obiskal zvezni sekretar za ljudsko obrambo armadni general Nikola Ljubičič, ki so ga razen načelnika generalnega štaba generalpolkovnika Staneta Potočarja spremljali še komandant ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnik Franc Tavčar – Rok, komandant slovenskega glavnega štaba za ljudski odpor generalpolkovnik Rudolf Hribnik, republiški sekretar za narodno obrambo generalmajor Miha Butara, republiški sekretar za gospodarstvo Draga Petrovič in druge osebnosti. Goste je pozdravil generalni direktor lesnega kombinata Novoles Jože Knez, ki je gostom pokazal postrojenja te naše nove tovarne.

Gostje so si z zanimanjem ogledali proizvodnjo in zlasti tisti del proizvodnje, za katerega se zanima JLA.

Razen tovarne akrilnega stekla so si gostje ogledali še nekatere druge objekte na trebanjskem območju.

OBISK DEDKA MRAZA

Tudi letos je bila obdaritev otrok naših delavcev v starosti od 1 – 9 let v kulturnem domu SVOBODA v Straži.

Kulturna skupina iz Novega mesta je organizirala prihod DEDKA MRAZA in dvajsetminutni baletni nastop. Nastopajoči so ustvarili pravljíčno vzdušje malčkom, s pomočjo živali, ki so otrokom ljube in blizu, ter z liki iz pravljíčnega sveta.

Nastopale so učenke osnovnih šol iz Novega mesta.

Za prijeten nastop najlepša hvala.

TATJANA ŠTRUBELJ

DELOVNI KOLEDAR 1975

Leto je naokrog in sprejet je nov delovni koledar za NOVOLES v letu 1975. Že novembra in decembra 1974 so tekale razprave na poslovnem odboru, na odboru za medsebojna razmerja in po nekaterih TOZD. 26. decembra 1974 je delavski svet OZD NOVOLES tudi potrdil predloženi delovni koledar.

Razlike nasproti preteklemu letu so predvsem v naslednjem: preteklo leto smo delali 265 dni, letos bomo 260 dni; preteklo leto je bilo 8 dni v nadurah, letos bo 5 dni; preteklo leto je bilo 4 dni kolektivnega dopusta, letos ga bo 12 dni.

Razvoj pohištvnenih oblik

Da bi laže razumeli besedo „stil“, se bomo sprehodili na kratko a daleč nazaj, v prazgodovino, preko zmagovitih osvajačev iz starega veka v srednji in novi vek ter najnovejšo dobo, ki ima tudi svoj „stil“.

„Stil“ je namreč oblikovni jezik nekega naroda, nekega obdobja, ki ga oblikujejo narava, vera, politični ter gospodarski položaj. Vsi ti elementi namreč izoblikujejo značaj naroda, obdobja.

Zato moramo, ali bolje rečeno, bi morali dobro poznati zgodovino. Na ta način bi se lahko poglabljeno ukvarjali s splošno kulturo posameznih obdobj. Za nas, na tem mestu, bo

dovolj, če si bomo ogledali in spregovorili o mizarskih delih posameznih obdobj in načinu bivanja ter stanovanja.

Znano je, da je bila tisočletja pred našim štetjem zelo razvita kultura v Aziji in da je poslednji tisočletji (pred n. š.) cvetela umetnost v Egiptu, Babilonu, Perziji, torej v naši bližini. Ob prehodu iz obdobja pred našim štetjem ter starim vekom pa lahko občudujemo umetnost naših sosedov Grkov in Rimljanov, ki so doživeli višek v obdobju antike, ta pa pomeni vrh v zgodovini umetnosti.

Rimljani, ki so se zgledovali pri Grkih, a so si ustvarili svoj oblikovni svet, so po delitvi ce-

sarstva na vzhodno in zahodno tudi kulturo razvili na vzhodno – z orientalskimi stili in zahodno – rimsko. Ti sta s prihodom novih narodov na osnovi kulture novih narodov. Ogledali si bomo obdobja izpred našega štetja naprej: Egiptovsko, Grško, Rimsko, Islamsko, Srednji vek (romanski, nordijski, gotski stil) ter novejša obdobje z renesanso (v Italiji, Franciji, Angliji, Kitajski), z barokom, regentskim stilom, rokokojem, novo klasiko ter stili konca 18. in zač. 19. stol. – empir, biedermajer. Seveda ob koncu pa tudi o začetku naše moderne dobe, modernega načina življenja in bivanja od konca 19. stol. do trajajočega 20. stoletja. MARTA RAČEČIČ, dipl. ing. arh.

Kadrovik poroča

V decembru se je nanovo zaposlilo 25 delavcev:

TOZD TVP:

ZORANOVIČ Božica, PAPEŽ Vinko,;

TOZD TES:

ZAJC Ciril, VRTAR Jože, prišel iz TOZD TSP v skladišče materiala;

TOZD ŽAGA STRAŽA:

VELJKOVIČ Miroslav, DJAIP Miroslav, ZUPANČIČ Silvester, JOVANOVIČ Živojin, VARDIČ Toma, prišel iz JLA, NOSE Marjan;

TOZD TDP:

KOPAR Rudi, na delovno mesto strojnega tehnologa, ČOVIČ Danica, PAVLIN Marjan, prišel iz JLA, BARTOLJ Stanko, prišel iz JLA;

TOZD TPP:

MILANOVIČ Radojka, na delovno mesto „tajnik samoupravnih organov“;

TOZD TES OBRAT TAP:

TAFERNER Albin, FILIPIČ Marija, PONIKVAR Marjan;

DSSS:

ERPIČ Franc, na delovno mesto „programer“, KRASKO Ivan, na delovno mesto „novinar“;

TOZD TSP OBRAT DVOR:

KUMELJ Ana, VREČKO Režika, ŠTUPAR Slavko, GLAVAN Cvetka, BLATNIK Jože, PAPEŽ Jože.

V decembru je prenehalo delovno razmerje 16 delavcem:

SPORAZUMNO:

MAVSAR Jožica, LUKŠIČ Vera, CUJNIK Peter, dipl. ing., SOLAR Branka, NAVERŽNIK Maruša, dipl. ing. kemije, DŽEBIČ Jelena, VODSTRČIL Tomislav, dipl. strojni inženir.

KONEC POSKUSNEGA DELA:

MURN Domine, ZMAJŠEK Viktor.

UPOKOJITEV:

PETAN Štefka iz TOZD TVP.

SAMOVOLJNO:

COLARIČ Milan, GOLOBIČ Marjan, DRAŽETIČ Marjan, BAŠELJ Jože.

DISCIPLINSKA ODPOVED:

JUDEŽ Janez iz TOZD TPP, BOLTES Vinko iz TOZD TPP.

Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Ivan KRASKO. Izdaja Lesni kombinat „NOVOLES“ v Straži pri Novem mestu. Naklada 1800 izvodov. Stavek, filmi in montaža ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto.

Ravno kolektivnemu dopustu, ki ga bo letos 12 plačanih dni skupaj, posvetimo nekaj več besed. Planirano je, da bodo 4 taki dnevi v juliju in 8 dni v avgustu. Zadnji delovni dan pred kolektivnim dopustom bo petek, 25. julija in prvi delovni dan po kolektivnem dopustu 11. avgust. Odločitev o kolektivnem dopustu je iz več razlogov, predvsem pa iz:

nujno potrebnega generalnega pregleda vseh energetskih naprav (kotel, turbina, generator) v toplarni, ki zahteva vsaj 10 dni neobratovanja;

pregleda in remonta vseh naših strojev in naprav, ki jih je ob kratkem neobratovanju nemoogoče opraviti;

kolektivnih dopustov nekaterih naših odjemalcev in dobaviteljev;

lažjem planiranju letnih dopustov za vse zaposlene;

zmanjšanju potrebnega števila zaposlenih in še vrsta drugih prednosti, ki pa so lahko vsakemu poznane.

Ima pa kolektivni dopust tudi vrsto slabosti, tudi za posameznike, ki pa si jih prav tako lahko vsak sam raztolmači. Gotovo pa so koristi večje od slabosti, saj nam je vsem poznano, da večina držav v naprednem svetu in mnogo podjetij pri nas že pozna in izvaja daljše ali krajše kolektivne dopuste in s tem pripomore k boljšemu standardu nas vseh.

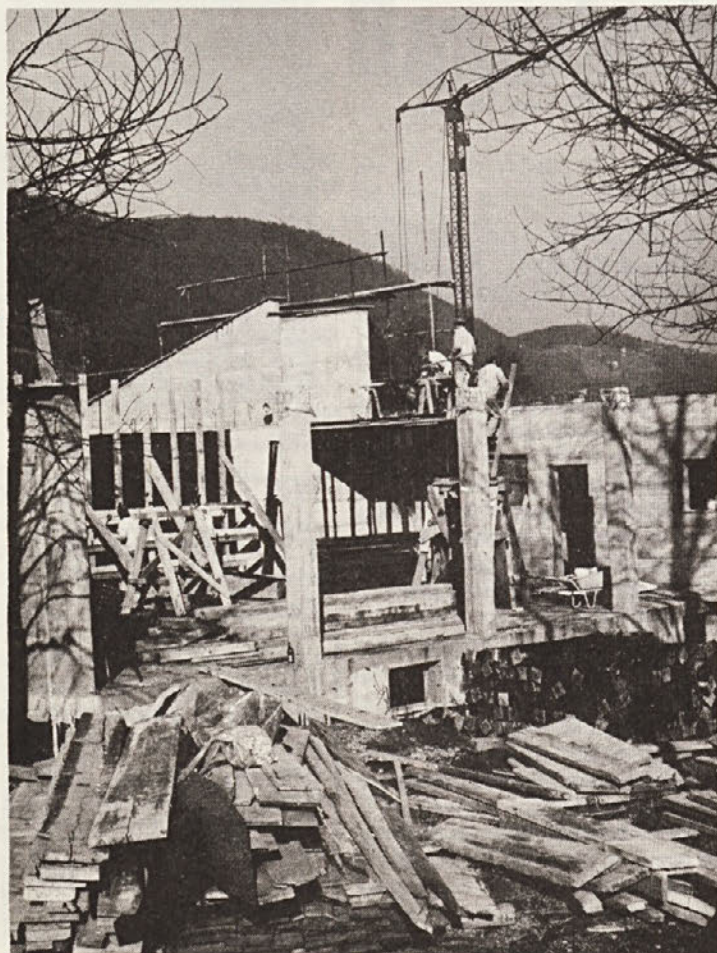

FOTO NOVICE

DELAVSKA MENZA — V oktobru lanskega leta so začeli delavci gradbenega podjetja Novograd iz Novega mesta graditi novo menzo. Nova stavba v teh dneh dobiva že prve vidne oblike in lahko pričakujemo, da bo v maju letošnjega leta tudi začela obratovati.

Čeprav so mnogi pričakovali, da bo menza zgrajena prej, se vendar to ni zgodilo. Prvi koraki so bili narejeni v oktobru in

že takrat je začelo nagajati vreme. Takorekoč celi oktober je bil deževen in se je delo zavleklo. Potem so nastale težave z investicijami. Nismo imeli namreč zagotovljena vsa investicijska sredstva in ko smo to rešili, je prišla zima. Tako se je delo nepredvideno podaljšalo. Vendar če ne bo kakšnih dodatnih težav, bo menza nekje v maju že obratovala. Do takrat vsem dober tek!

OBISK UPOKOJENCEV

„Pozdravljam vas, vse te pridne roke straške doline, ki niso bežale od težav, da bi danes imeli tisto, kar mammo, naš Novoles“. Tako je med drugim v imenu generalnega direktorja Jožeta Kneza pozdravil upokojence Novolesa namestnik generalnega direktorja dipl. inž. Mirko Pečar. Po daljšem času smo namreč medse spet povabili nekdanje delavce Novolesa, danes že upokojence. Človek ne bi verjel, da se jih bo zbralo kar 110! Leta minevajo in število upokojencev vidno narašča.

Čeprav je tega jutra močno deževalo, so nekdanji delavci kljub temu prišli pogledat svoj Novoles. Najprej so se zbrali v sejni dvorani, kjer so jim gostitelji ponudili sendviče in topli čaj, potem pa jih je pozdravil predsednik sindikalne konference Tone Špelko. V kratkem, vendar pristrnem govoru se je tovariš Špelko spomnil časov, ko so začeli graditi Novoles. Nato jih je pozdravil Mirko Pečar. „Spomnim se tistih časov“, je dejal Pečar, „ko ste takoj

po vojni na žagi v Soteski žagali deske za Anglijo. Bil je to prvi žagan les, ki smo ga po vojni izvozili. Spomnim se tudi, ko sem kot mlad inženir prišel v podjetje, kako ste z entuziazmom delali za obnovo porušene domovine. Takrat niste mislili na težave. Vsega ste se vgradili v Novoles, in Novoles vam je hvaležen za to.“

Naši gostje so si potem ogledali tovarno. Najbolj jih je razveselilo, da današnji delavci ne delajo tako težko, kot so delali oni. Eden od gostov je takole rekel: „Mi nismo vedeli, kaj je topla malica, delali smo težka, pretežka dela in danes sem ponosen, da ste težko delo odpravili.“ Po obisku so upokojenci odšli na kosilo v Dolenjske Toplice. Tu se je odprlo široko straško srce. Spomini so kar „deževali“ in težko je bilo slovo. „Se to spijemo pa gremo“, je bilo večkrat slišati, vendar je najbolj prav imel tisti, ki je rekel: „Se to spijemo, pa na svidenje čez eno leto“.

	DEL JOPICE	TRD ČRNJ KAČUK	RETA	POSHER	ITALIJ. REVOLUCIONAR	NIZO-REMSKA	REKA Y NUSTRIJI	IRANSKI DENAR (MHA)	GL. MESTO BANJE	SOLI SOLITR. KUSLINE
ODUPALI										
NAPRAVE ZA OBRABO										
MESTO BIVANI MOTORNE						DEL NOGE METALNI ALKOHOLI				
HEZLAN V GLOVEN							RIŽSKI MESH VIBRIH VASPRO-TANKE			
KAZ. ZAHMEK			STARI PREDV. SPANILJE S. IME						MISTRNA MOŠKO IME	
	TALITI								SPLIT	
	M. IME								AKAD. KLUB	
KEMIC. ELEM. BOR.		KATKATI VASPRO-OD DNE.								
ŠTEVILN				NOČIJA KOBARČ. KLUB						POVRG. MERA
NOBELIJ			NEHKA LUKA P. ČRKA ABCEDE						MATRIJ	
STAB. MOŠAK						REKA Y ZANOBAN			GRAM	
						AFRIKI				